

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/67/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112216296
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2112216296.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a sudcov: JUDr. Martin Holič a Mgr. Renáta Gavalcová, v právnej veci žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, č. 542 097 902 RCS Paris, so sídlom boulevard Haussmann 1, Paríž 750 09, Francúzska republika, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, IČO: 47 258 713, so sídlom Bratislava, Karadžičova 2, zastúpeného splnomocnencom: 1/ SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., IČO: 36 862 711, so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, 2/ Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly, s.r.o., IČO: 47 234 547, so sídlom Bratislava, Ventúrska 16, proti žalovaným: 1/ P. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., 2/ P. R., nar. XX.X.XXXX, bytom C., T. M. XXXX/XX, o zaplatenie 10.300,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 13C/187/2012-209 zo dňa 7. decembra 2017 - II. a III. výrok, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom II. a III. výroku **p o t v r d z u j e**.
II. Žalovaným 1/ a 2/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 3.057,27 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 3.057,27 Eur od 1.8.2011 do zaplatenia, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 90,- Eur, splatných vždy do 15-teho dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do úplného uhradenia dlhu s tým, že v prípade omeškania sa s plnením čo i len jednej splátky stane sa splatným celý dlh, II. výrokom vo zvyšku žalobu zamietol, III. výrokom žalovaným 1/ a 2/ nepriznal náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 488, § 489, § 497, § 499 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2, 3, § 54 ods. 1, 2, § 39, § 48 ods. 1, 2, § 457, § 563, § 517 ods. 1, 2, § 511 Občianskeho zákonníka, § 23a os. 1 zákona č. 634/81992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 1 ods. 1, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch), s poukazom aj na procesné ustanovenie § 290, § 297, § 232 ods. 2 až 4, § 251, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, čl. 4 ods. 1, 2, čl. 17 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že právny predchodca žalobcu a žalovaní 1/ a 2/ uzavreli dňa 23.11.2006 Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, na základe ktorej sa veriteľ zaviazal poskytnúť úver vo výške 573.980,- Sk (19.052,65 Eur), ktorý sa žalovaní zaviazali splácať v 72 mesačných splátkach vo výške 11.038,- Sk (366,39 Eur). Ročná úroková sadzba bola dojednaná vo výške 8,89% a RPMN vo výške 12,25%. Splátky boli splatné 15. deň v mesiaci, pričom prvá splátka bola

splatná dňa 15.5.2007. Žalovaní na uvedenú zmluvu zaplatili celkom sumu 15.995,38 Eur (potvrdenie o prijatí splátok zo dňa 18.7.2012). Listom zo dňa 9.6.2011 právny predchodca žalobcu odstúpil od úverovej zmluvy, pretože žalovaní sa so splácaním úveru dostali do omeškania (žalovaný 1/ zásielku neprevzal v odbernej lehote a žalovaná 2/ odstúpenie prevzala dňa 13.6.2011).

4. Z vykonaného dokazovania okresný súd právne uzavrel, že žaloba je dôvodná len sčasti. Zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými, hoci je teda ako zmluvný typ upravená v Obchodnom zákonníku (§ 497 a nasl.) a predstavuje „absolútny obchod“ sa ako spotrebiteľská zmluva spravuje aj ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Na zmluvu preto dopadá i ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie, sú dojednaniami v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a ide teda o neplatné dojednania podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko sú v rozpore so zákonom. Znamená to, že takým dojednaniam nemožno pripisovať žiadny právny význam a je treba postupovať podľa príslušných ustanovení upravujúcich občiansko-právne vzťahy. V prejednávanej veci je na odstúpenie od zmluvy ako jednostranný právny úkon žalobcu adresovaný žalovaným 1/, 2/ je preto potrebné použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, a nie ustanovenia Obchodného zákonníka. V zmysle § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa odstúpením od zmluvy zrušuje zmluva s účinkami ex tunc (od začiatku), pričom zo zrušenej zmluvy sú účastníci v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka povinní vrátiť si poskytnuté plnenie. Iné zmluvné dojednanie, ktoré by zaväzovalo spotrebiteľa aj po odstúpení od zmluvy platiť úver aj s úrokmi, poplatkami a ostatnými nákladmi, t.j. ako keby k odstúpeniu nedošlo (článok V.-5. zmluvy, na ktorý poukazoval žalobca), je v rozpore s § 54 Občianskeho zákonníka. Také ustanovenie zmluvy o úvere, podľa ktorého má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy, je upravené nevýhodnejšie pre spotrebiteľa oproti úprave v § 48 a § 457 Občianskeho zákonníka, a preto je pre rozpor s § 54 Občianskeho zákonníka neplatné. Okresný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že to bol dodávateľ, ktorý naformuloval text zmluvy a rozhodol sa využiť inštitút odstúpenia od zmluvy, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia (výpoveď, strata výhody splátok). V čase „vzniku“ ustanovenia Obchodného zákonníka (o tom, že „absolútne obchody“ sa spravujú treťou časťou Obchodného zákonníka), neexistovali ani len základy spotrebiteľského práva, keď pojem spotrebiteľa bol do nášho právneho poriadku zavedený až zákonom č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Ak teda neskôr zavedené ustanovenia Občianskeho zákonníka (rozumej po účinnosti ustanovenia § 261 ods. 3 písm. d), teraz 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka) ukladajú pri kolízii viacerých ustanovení použiť ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa priaznivejšie, okresný súd má za to, že tým nie vylúčený takýto postup ani v prípade „absolútnych obchodov“. Ustanovenia § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka pritom možno zároveň považovať za súčasť špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, ktoré ustanovenia majú špeciálne postavenie vo vzťahu k ustanoveniam Obchodného zákonníka, nakoľko riešia práve situáciu kolízie na jednej strane ustanovení príp. zmluvných dojednaní, ktoré nie sú na prospech spotrebiteľa (v tomto prípade účinky odstúpenia od zmluvy ex nunc podľa Obchodného zákonníka) a na druhej strane ustanovení o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetkých iných ustanovení upravujúcich právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ (účinky odstúpenia od zmluvy ex tunc podľa Občianskeho zákonníka), práve v prospech tejto druhej skupiny ustanovení. Okresný súd zastáva názor, že neskoršia právna úprava v rámci spotrebiteľského práva (§ 52 ods. 2, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda vylučuje odchýlenie sa od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, čo znamená, že aj v prípade otázky odstúpenia od zmluvy sa použijú „všetky iné ustanovenia upravujúce práve vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ“, t.j. ustanovenie § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 457 Občianskeho zákonníka. Listom zo dňa 9.6.2011 právny predchodca žalobcu odstúpil od zmluvy, a to s účinnosťou ku dňu 31.7.2011. Odstúpenie od zmluvy bolo žalovanému 1/ doručené v súlade s článkom V.-7. zmluvy a žalovanej 2/ dňa 13.6.2011. Odstúpením od zmluvy vzniklo teda žalobcovi právo na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaných, a to na vrátenie poskytnutej sumy vo výške 19.052,65 Eur. Žalovaní 1/ a 2/ vrátili žalobcovi celkom sumu 15.995,38 Eur, okresný súd uznal za dôvodnú sumu 3.057,27 Eur (19.052,65 - 15.995,38) a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol. Zaviazal žalovaných na plnenie spoločne a nerozdielne, pretože išlo o ich spoločný záväzok, a teda vystupujú voči žalobcovi ako solidárni dlžníci (poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 6 Co 81/2012-279 zo dňa 14.02.2013). Žalovaní sa dostali do omeškania so zaplatením peňažného dlhu dňa 1.8.2011, nakoľko žalobca vyzval žalovaných na zaplatenie dlžnej sumy (čo možno považovať za výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 563 Občianskeho zákonníka), s tým, že úrok z

omeškania si bude účtovať od 1.8.2011. Žalobca má žalobca nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške o 8 percentuálnych bodov viac ako je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, teda odo dňa 1.8.2011, ktorá bola vo výške 1,5%. Okresný súd priznal zákonný úrok z prisúdenej sumy 3.057,27 Eur od 1.8.2011. Vo zvyšku žalobu II. výrokom zamietol. Vzhľadom k výške istiny s príslušenstvom, ku ktorej zaplateniu zaviazal súd žalovaných a ku skutočnosti, že žalovaná 2/ je rozvedená, má dve vyživovacie povinnosti, hrubý príjem vo výške 500,- Eur mesačne, pričom od marca 2017 do októbra 2017 bola na predĺženej materskej dovolenke a jej príjem predstavovali len rodinné prídavky na dve deti, mal okresný súd za to, že je dôvodné povoliť žalovaným splácanie dlhu v splátkach po 90,- eur mesačne so splatnosťou do 15. dňa v mesiaci s tým, že v prípade, že dôjde k omeškaniu s plnením čo i len jednej splátky, stane sa splatným celý dlh. Pri uvedenej výške splátky bude dlh zo strany žalovaných uhradený žalobcovi v primeranom čase (v súdnej praxi ustálené dobe 3 roky od právoplatnosti rozhodnutia), pričom na ochranu žalobcu slúži strata výhody splátok v prípade omeškania sa žalovaných s plnením čo i len jednej splátky. Z potreby splatenia dlhu v lehote troch rokov od právoplatnosti rozsudku nebolo možné vyhovieť žalovanej 2/ a povoliť splácanie dlhu v splátkach po 50,- Eur mesačne, nakoľko by tak uvedená trojročná lehota bola presiahnutá.

5. O náhrade trov konania rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 a čl. 4 ods. 2, čl. 17 Civilného sporového poriadku, keď žalobcovi bola z istiny 10.300,- Eur s príslušenstvom priznaná suma 3.057,27 Eur s príslušenstvom, z čoho vyplýva hrubý úspech žalobcu 30% a hrubý úspech žalovaných 70%, a teda konečný čistý úspech žalovaných je 40% (70 - 30). Okresný súd však žalovaným nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko im v konaní žiadne trovy nevznikli s poukazom na čl. 17 a čl. 4 ods. 2 základných princípov Civilného sporového poriadku.

6. Proti tomuto rozsudku výlučne II. a III. výroku podal žalobca odvolanie, ktorým navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne žalobe vyhovieť a priznať mu náhradu trov konania. Poukázal na odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že dohoda účastníkov o odstúpení od zmluvy pri omeškani vyplýva aj zo samotnej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere s poukazom na III. bod 6.I. Všeobecných úverových podmienok. Z obsahu Všeobecných úverových podmienok vyplýva, že žalobca a žalovaní sa dohodli na možnosti odstúpenia od Zmluvy o spotrebiteľskom úvere v prípade, ak bude dlžník v omeškani s plnením svojho peňažného záväzku. Rovnako sa dohodli na tom, že bude v prípade odstúpenia žalobca oprávnený požadovať splatenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva ku dňu účinnosti odstúpenia. Žalobca nesúhlasí s argumentáciou konajúceho súdu, podľa ktorého odstúpením od zmluvy mali účastníci zrušenej zmluvy povinnosť navzájom si vrátiť už vykonané plnenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka. Aj z § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva odkaz na dohodu žalobcu a žalovaného uvedeného v Zmluve o spotrebiteľskom úvere a to bod III. 6. 1. Všeobecných úverových podmienok. Dohodu, že v prípade odstúpenia od zmluvy o spotrebiteľskom úvere bude žalobca oprávnený požadovať splatenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva ku dňu účinnosti odstúpenia nie je možné považovať za ustanovenie v rozpore s § 54 Občianskeho zákonníka. Poukázal na bod III. 4.1 Všeobecných úverových podmienok, keď žalovaný mesačnými splátkami uhrádzal nielen istinu ale aj úroky a zároveň aj poplatok za poistenie, ktoré si vybral. Okresný súd nezohľadnil prijatie súboru poistenia uvedený v bode 2. časti D.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) - v zamietajúcej časti výlučne v rozsahu úroku z omeškania a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie

je možné priznať, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutých častiach vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 CSP.

8. Predmetom konania na súde prvej inštancie po zohľadnení čiastočného späťvzatia a pripustenej zmene žaloby (Uznesenie č. k. 13C/187/2012-144 zo dňa 1.4.2015) bola požiadavka žalobcu na zaplatenie sumy 10.300,- Eur, úroku 8,89 % ročne zo sumy 9.843,12 Eur od 3.6.2011 do zaplatenia, úrokov z omeškania 9,5 % ročne zo sumy 10.270,69 Eur od 1.8.2011 do zaplatenia.

9. Rozsudok súdu prvej inštancie nebol žalobcom (ani žalovanými) napadnutý odvolaním vo vyhovujúcej časti (zaplatenia spoločne a nerozdielne sumy 3.057,27 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 3.057,27 Eur od 1.8.2011 do zaplatenia, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 90,- Eur, splatných vždy do 15-teho dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do úplného uhradenia dlhu s tým, že v prípade omeškania sa s plnením čo i len jednej splátky stane sa splatným celý dlh), napadnutý odvolaním, nadobudol I. výrok právoplatnosť.

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobu zamietol v časti sumy 6.942,73 Eur, úroku 8,89 % ročne zo sumy 9.843,12 Eur od 3.6.2011 do zaplatenia, úrokov z omeškania 9,5 % ročne zo sumy 7.213,42 Eur od 1.8.2011 do zaplatenia a to s poukazom na odvolacie argumenty uplatnené odvolateľom.

11. Žalobca namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď odstúpením od zmluvy mali účastníci zrušenej zmluvy povinnosť navzájom si vrátiť už vykonané plnenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka, keď v bode III. 6.1. Všeobecných úverových podmienok sa účastníci zmluvy dohodli, že v prípade odstúpenia od zmluvy o spotrebiteľskom úvere bude žalobca oprávnený požadovať splatenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva ku dňu účinnosti odstúpenia, ktoré nie je možné považovať za ustanovenie v rozpore s § 54 Občianskeho zákonníka. Okresný súd nezohľadnil prijatie súboru poistenia uvedený v bode 2. časti D. zmluvy.

12. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a preto sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôvodnenie správnosti záverov okresného súdu je potrebné dodať nasledovné.

13. Zo súdom prvej inštancie zisteného a ustáleného skutkového stavu vyplýva, že predmetom nároku žalobcu podľa žaloby bola pôvodne suma 10.300,- Eur (9.856,71 Eur zvyšok dlžnej úverovej istiny + 342,19 Eur dlžný úrok z úveru + 71,79 Eur dlžné poistné + 29,31 Eur zmluvná pokuta), úrok 8,89 % ročne zo sumy 9.856,71 Eur od 3.6.2011 do zaplatenia, úrok z omeškania 9,5 % ročne zo sumy 10.270,69 Eur (9.856,71 Eur zvyšok dlžnej úverovej istiny + 342,19 Eur dlžný úrok z úveru + 71,79 Eur dlžné poistné). Po zohľadnení čiastočného späťvzatia žaloby zostal na súde prvej inštancie nárok žalobcu za zaplatenie sumy 10.300,- Eur (9.856,71 Eur zvyšok dlžnej úverovej istiny + 342,19 Eur dlžný úrok z úveru + 71,79 Eur dlžné poistné + 29,31 Eur zmluvná pokuta), úroku 8,89 % ročne zo sumy 9.843,12 Eur od 3.6.2011 do zaplatenia, úrokov z omeškania 9,5 % ročne zo sumy 10.270,69 Eur (9.856,71 Eur zvyšok dlžnej úverovej istiny + 342,19 Eur dlžný úrok z úveru + 71,79 Eur dlžné poistné). Nárok žalobcu vznikol zo zmluvy o úvere uzavretej medzi účastníkmi dňa 13.11.2006, ktorou sa veriteľ zaviazal poskytnúť úver vo výške 573.980,- Sk (19.052,65 Eur), ktorí sa žalovaní zaviazali splácať v 72 mesačných splátkach vo výške 11.038,- Sk (366,39 Eur), pri dohodnutej ročnej úrokovej sadzbe 8,89 % a RPMN 12,25 %. Žalovaní z poskytnutej sumy vrátili žalobcovi 15.995,38 Eur. Žalobca listom zo dňa 9.6.2011 (č.l. 9) od zmluvy odstúpil, pretože žalovaní nesplácali poskytnutý úver riadne a včas a zároveň vyzval žalovaných na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 10.300,- Eur. Súd žalobe v časti o zaplatenie 3.057,27 Eur vyhovel (zostatok nevrátenej istiny).

14. Medzi stranami nebolo sporné, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy, v ktorej jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. V tejto súvislosti je potrebné prihliadnuť na § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka <., podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Citované ustanovenie ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu stranu v spore priaznivejšie. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi veriteľom a žalovanou je tzv. absolútnym obchodno-závazkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý sa vyskytuje tak v občianskoprávných ako aj v obchodnoprávných vzťahoch. Je potrebné prihliadnuť aj na § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka <., podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútného obchodno-závazkového vzťahu, ktorý je v danej veci nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázkach, ktoré sú na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto sa v prospech spotrebiteľa použije pre neho priaznivejšia právna úprava. Okresný súd preto správne uzavrel, že zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 13.11.2006 má síce povahu absolútného obchodu, na posúdenie zmluvného úverového vzťahu je však potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. vzťah uvedený zákon neaplikoval.

15. Vzhľadom na uvedené okresný súd správne na danú vec aplikoval § 48 ods. 1 a 2 a § 457 Občianskeho zákonníka. <.V zmysle § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka <. mali účastníci zmluvy možnosť upraviť si zánik záväzkového vzťahu odstúpením od zmluvy inak, ako od začiatku, čo vyplýva zo záverečného slovného spojenia ustanovenia (ak účastníkmi nebolo dohodnuté inak). Ide o dispozitívnu právnu normu (nie kogentnú) a dáva účastníkom zmluvy možnosť v prípade odstúpenia od zmluvy sa dohodnúť, že zmluva nebude zrušená od začiatku, ale až odstúpením od zmluvy. Takúto možnosť poskytovanú ustanovením 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalobca nevyužil a v zmluve, resp. vo všeobecných podmienkach sa so žalovanými nedohodli, že zmluva sa odstúpením od zmluvy nezrušuje od začiatku, ale odstúpením od zmluvy, preto je záver súdu prvej inštancie o tom, že zmluva sa zrušila od začiatku a následne si majú účastníci zmluvy vrátiť len to, čo si poskytli správny, preto sa odvolací súd nestotožnil s námietkou žalobcu, ktorý s takýmto záverom okresného súdu nesúhlasil.

16. Je pravdou, že žalobca mohol od zmluvy odstúpiť, pretože sa o tom so žalovanými dohodol v bode IV.-4.-2 (s odkazom na bod III.-6.1). V bode V.-5. sa účastníci dohodli o tom, kedy nadobúda odstúpenie od zmluvy, resp. výpoveď zmluvy účinnosť, ale o zániku zmluvy sa nedohodli odlišne, ako to stanovuje § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka <. (odstúpením od zmluvy sa zmluva zrušuje od začiatku). Zo strany žalobcu je vždy potrebné zvážiť, aký právny úkon spojený s ukončením záväzkového vzťahu, resp. s vyhlásením splatnosti celého úveru vykoná. Vždy je potrebné prihliadnuť k dohode zmluvných strán, zvážiť a vybrať si taký spôsob ukončenia záväzkového vzťahu, ktorý je aj pre žalobcu priaznivejší. Žalobca nemusel zmluvu ukončiť odstúpením od zmluvy.

17. Každý právny úkon, vrátane zmluvy o spotrebiteľskom úvere je potrebné súdiť aj z hľadiska ustanovení § 34 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka <. platí, že je absolútne neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom. Ak ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka stanovuje, že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa, potom každé dojednanie medzi účastníkmi spotrebiteľskej zmluvy v prípade, ak je v rozpore so zákonom, alebo sa prieči dobrým mravom je absolútne neplatné (podľa § 39 Občianskeho zákonníka <.), čo uzavrel aj okresný súd v odseku 35 napadnutého rozsudku.

18. V bode III. 6.1. Všeobecných podmienok sa zmluvné strany dohodli, že v prípade odstúpenia od zmluvy má žalobca nárok na zaplatenie dlžnej sumy vrátane príslušenstva ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy, v bode V.-3. sa zmluvné strany dohodli na zaplatení zmluvnej pokuty a v bode V.-5. sa zmluvné strany dohodli, že ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy má žalobca právo na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 0,08% denne a že v prípade odstúpenia je žalobca oprávnený požadovať uhradenie celej výšky poskytnutého úveru vrátane úrokov za obdobie od uzavretia zmluvy do odstúpenia. V súlade

s vyššie uvedeným, ak sa účastníci zmluvy nedohodli na tom, že odstúpením od zmluvy zmluva zaniká ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy, zmluva zanikla od začiatku. Následne potom všetky dojednania o povinnosti zaplatiť úroky, úroky z omeškania a zmluvnú pokutu sú v rozpore s ustanovením § 457 Občianskeho zákonníka <. a preto ich možno považovať v týchto častiach (podľa § 41 Občianskeho zákonníka <.) za absolútne neplatné. Ak súd zistí, že spotrebiteľská zmluva, alebo jej časť je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 37, § 38 alebo § 39 Občianskeho zákonníka uzavrie, že z takejto zmluvy žalobcovi nemohol nárok vzniknúť. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že podľa § 544 Občianskeho zákonníka <. zmluvná pokuta musí mať pre svoju platnosť písomnú formu. Z toho vyplýva, že zákonodarcu zmluvnú pokutu považuje za sankciu, ktorá má byť osobitne dojednaná a v zákonom predpísanej písomnej forme. Preto jej obsiahnutie vo všeobecných podmienkach, ktoré nie sú účastníkmi zmluvy podpísané, nemožno akceptovať z hľadiska jej platného dojednania. V tomto smere je potrebné poukázať aj na rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3512/11 <. z 11.11.2013, ktoré konštatovalo, že dojednanie o zmluvnej pokute zásadne nemôže byť súčasťou všeobecných obchodných podmienok, ale len súčasťou samotnej spotrebiteľskej zmluvy (listiny, na ktorej spotrebiteľ pripája svoj podpis).

19. S odvolacou námietkou žalobcu, že okresný súd nezohľadnil prijatie súboru poistenia uvedený v bode 2. časti D predmetnej úverovej zmluvy sa odvolací súd síce stotožnil, keď okresný súd pochybil, ak nárok v časti 71,79 Eur (poistné) vrátane príslušenstva zamietol bez toho, aby sa s týmto nárokom náležite vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia, avšak uvedené nemá za následok postup podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, keďže odvolací súd uvedený nedostatok mohol napraviť v odvolacom konaní.

20. Navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (<. 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP <.). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 CSP <.). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane konania, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

21. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu.

22. Právo strany sporu, aby vec bola prejednaná verejne a v jej prítomnosti s možnosťou vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom, zaručené článkom 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky <., znamená, že súd je povinný strane poskytnúť priestor na uplatnenie tohto práva. Uvedená požiadavka je vyjadrená aj v ustanovení § 160 ods. 1 CSP <., podľa ktorého súd poskytuje stranám poučenia o ich procesných právach a povinnostiach v rozsahu ustanovenom týmto zákonom. Osobitné prípady poučovacích povinností formuluje Civilný sporový poriadok <. v jednotlivých ustanoveniach s cieľom dosiahnuť špeciálny prístup v kontexte konkrétnej procesnej situácie. Je vždy na strane sporu, či náležite využije možnosti, ktoré sa jej v súdnom konaní ponúkajú. V tejto súvislosti sa žiada zdôrazniť, že práve žalobca nesie zodpovednosť za to, že prezentuje súdu konzistentné skutkové tvrdenia podporené dôkazmi. Pokiaľ túto povinnosť nesplní, prejaví sa to v rozhodnutí vo veci samej. Nedostatky v procesnej aktivite strany nemôže súd v sporovom konaní riešiť prostredníctvom inštitútu špeciálneho procesného poučenia podľa § 129 <. ods. 1 CSP, pretože daná regulácia upravuje len dôsledky nedostatkov vo formálnych náležitostiach žaloby, nie jej materiálnu podstatu. Inak povedané, prvoinštančný súd nemohol pri existujúcich vecných nedostatkoch návrhu a pri nesplnení dôkaznej povinnosti, uvedené riešiť procesným poučením. Pokiaľ by súd poskytol takúto nenáležitú pomoc jednej procesnej strane, potom by fakticky mohol neprímerane odoprieť spravodlivý proces strane vystupujúcej v opačnom procesnom postavení, čo je neprípustné.

23. Odvolací súd má za to, že je zjavné, že žalobca nepredložil dôkazy, ktoré by preukazovali jeho nárok na zaplatenie poistného 71,79 Eur s príslušenstvom, keď opomenul predložiť poistnú zmluvu, ktorá zakladá jeho nárok na požadované poistné, keď podľa § 791 ods. 1 Občianskeho zákonníka je pre poistnú zmluvu predpísaná písomná forma, pričom túto požiadavku nespĺňa žalobcom predložená predmetná úverová zmluva zo dňa 23.11.2006, ktorá obsahuje odkaz, že spotrebiteľ prijíma súboru poistenia uvedený v bode 2. časti D., a že žalovaní svojím podpisom potvrdili, že sa oboznámili s platnými Rámcovými zmluvami o poistení a so Všeobecnými poistnými podmienkami Poistovne Cardif Slovakia, a.s., že berú na vedomie, že čiastka vo výške 6,99 % z dohodnutej mesačnej splátky úveru pre prípad Rozšíreného súboru poistenia (pre prípad straty zamestnania, pracovnej neschopnosti, plnej a trvalej invalidity a smrti) je zahrnutá do mesačných splátok úveru, bude určená na úhradu poistného. Pričom z predmetnej úverovej zmluvy nevyplývajú ani základné obsahové náležitosti poistnej zmluvy podľa § 788 ods. 2 Občianskeho zákonníka (výška poistného plnenia, výška poistného, splatnosť poistného, či ide o jednorázové alebo bežné poistné, poistná doba, či sa oprávnená osoba bude podieľať na výnosoch poisťovateľa a akým spôsobom, vymedzenie zmluvných strán, výška odkupnej hodnoty). Taktiež žalobca opomenul uviesť relevantné skutkové tvrdenia ohľadom spôsobu vyčíslenia požadovanej sumy 71,67 Eur (výška poistného a za aké časové obdobie - počet mesiacov), ale predovšetkým nepredložil dôkazy o tom, že požadovanú sumu uhradil poisťovateľovi. Vzhľadom na uvedené nemožno považovať nárok žalobcu na poistné za riadne preukázaný, ktoré by súdu umožňoval takto uplatnený nárok žalobcovi priznať.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu v časti sumy 6.942,73 Eur, úroku 8,89 % ročne zo sumy 9.843,12 Eur od 3.6.2011 do zaplatenia, úrokov z omeškania 9,5 % ročne zo sumy 7.213,42 Eur od 1.8.2011 do zaplatenia rozhodol vecne správne a preto odvolací súd po vysporiadaní sa s podstatnými tvrdeniami odvolateľa s použitím ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti (II. výrok) vrátane správneho závislého výroku o náhrade trov konania (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého) potvrdil.

25. V odvolacom konaní fakticky plne úspešným žalovaným vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade boli žalovaní v odvolacom konaní pasívni, nevykonali žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnili, ani nevyčíslili a podľa obsahu spisu im ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

27. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyše podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

28. Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovanej rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

29. S ohľadom na uvedené odvolací súd žalovaným 1/ a 2/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

30. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).